

Beslut Farmaceutens uppdrag vid manuell produkttilldelning och verifiering av läkemedelsordinationer i SDV – piloten i Ystad

I samband med att läkemedel, som är tänkta att ges inom slutenvård och på mottagning, ordinerar i SDV behöver ordinationen kopplas ihop med en produkt och verifieras. I en majoritet av fallen kommer det att ske automatiskt. I de fall det inte är möjligt kommer tilldelning av produkt och/eller verifiering i första hand ske av farmaceut.

Farmaceutens uppdrag inkluderar att tilldela produkt och verifiera ordination i

- Alla situationer där ordinationen förblir intakt efter tilldelning av produkt
- Vid byte mellan definierade läkemedelsformer

Ovanstående situationer kan hanteras utan kontakt med ordinator. I samtliga övriga situationer kontaktas ordinator, som i sin tur justerar ordinationen.

Regional läkemedelsrutin för läkemedelsordination och läkemedelshantering ska kompletteras med en beskrivning av uppdraget i samband med införandet av SDV.

Tät uppföljning av farmaceutens uppdrag ska genomföras under den inledande implementeringen av SDV och eventuella risker kopplade till uppdraget ska utvärderas.

Hälsö- och sjukvårdsdirektören beslutar i enlighet med bifogat förslag. Beslutet avser farmaceutens uppdrag under piloten i Ystad. Observera att det finns en koppling till beslutet gällande Handlingsplan Riskanalys - Generisk ordination i SDV.

Pia Lundbom

Hälsö- och sjukvårdsdirektör

Bilaga 1 Underlag beslut farmaceutens uppdrag

Bilaga 2 Utlåtande jurist – byte mellan olika läkemedelsformer

Bakgrund

Automatisk produkttilldelning

Majoriteten av läkemedelsordinationer som administreras i slutenvård och på mottagning kommer att med automatik kopplas mot en lämplig produkt*, automatisk produkttilldelning.

Dessutom kommer majoriteten av ordinationer att verifieras med automatik. Detta möjliggörs genom många ordinationsmallar med förifyllda ordinationsdetaljer och att det finns regelverk inbyggda i systemet.

För att en ordination ska kopplas med automatik till en produkt, måste alla ordinationsdetaljer vara korrekta t.ex. dos och dosenheter (styrkan eller volymen), administreringsväg och läkemedelsform.

** Med produkt avses i SDV en grupp bestående av alla olika slags förpackningar med samma substans, läkemedelsform och styrka. För flytande läkemedel är denna grupp uppdelad på flera grupper, en per volym av flaskan/ampullen.*

Manuell produkttilldelning

Manuell produkttilldelning kommer att ske för de läkemedelsordinationer som administreras i slutenvård och på mottagning som inte med automatik kopplats mot en produkt, eller som inte verifierats med automatik.

Exempelvis kan felaktiga ordinationsdetaljer för det specifika läkemedlet, som läkemedelsform (t.ex. vätska, lösning, suspension, emulsion) och dos (t.ex. 1 tablett av ospecificerad styrka) leda till att manuell produkttilldelning måste göras.

Manuell produkttilldelning görs i första hand av farmaceut. Om det inte är klart när läkemedel ska ges, görs det av sjuksköterska *för varje enskilt* administreringstillfälle.

Manuell produkttildelning och verifiering av farmaceut

En farmaceut kan manuellt välja en produkt* för ordinationen, och det behöver då bara göras en gång för hela ordinationens giltighetstid. Farmaceut väljer produkt* utifrån kriterier som t ex upphandlat läkemedel, delbarhet/krossning.

Verktyget där farmaceut väljer produkt* tillåter många olika val, och det behövs regelverk för Region Skånes farmaceuter för att bestämma uppdraget för vad en farmaceut kan göra själv, och vilka val/ändringar där ordinator behöver bestämma.

Farmaceut med uppdraget ska endast granska ordinationer som behöver manuell produkttildelning eller verifiering. Farmaceut med detta uppdrag kan i definierade scenario 1-5 manuellt produkttilldela och verifiera utan kontakt med ordinator. Vid minsta osäkerhet hos farmaceut, tas kontakt med den som ordinerat.

Farmaceut produkttilldelar UTAN kontakt med ordinator:

A. Alla situationer där ordinationen förblir intakt efter produkttildelning, exempelvis

- Scenario 1** Justering av befintlig läkemedelsordination
- Scenario 2** Studieläkemedel
- Scenario 3** Fritextläkemedel – läkemedel saknas i nationell databas, SIL
- Scenario 4** > 8 tabletter

B. Ordinationen uppdateras efter produkttildelning

- Scenario 5** Vid byte mellan definierade läkemedelsformer

I Bilaga 1 *Underlag beslut farmaceutens uppdrag vid manuell produkttildelning och verifiering*, finns scenario 1-5 utförligt beskrivna. I Bilaga 2 *Utlåtande jurist – byte mellan olika läkemedelsformer*, finns en juridisk bedömning av att farmaceuten ändrar läkemedelsform.

Farmaceut kontaktar ordinator som justerar ordination:

Samtliga övriga situationer där ordinationen uppdateras efter produkttildelning.

Arbetsuppgifter som ingår i uppdraget produkttildelning och verifiering av farmaceut behöver beaktas och förtydligas i särskilda rutiner. Regional läkemedelsrutin för läkemedelsordination och läkemedelshantering ska kompletteras med en beskrivning av uppdraget i samband med införandet av SDV.

Tät uppföljning av farmaceutens uppdrag ska genomföras under den inledande implementeringen av SDV och eventuella risker kopplade till uppdraget ska utvärderas.

Bilaga 1 Underlag beslut farmaceutens uppdrag

Underlag beslut
farmaceutens uppdr

Bilaga 2 Utlåtande jurist – byte mellan olika läkemedelsformer

Utlåtande från jurist angående steget produkttilldelning i samband med ordination av läkemedel.

Vi har gått igenom HSLF-FS 2017:37 *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården* och precis som vi konstaterade vid mötet är det ni kallar produkttilldelning ett nytt steg som inte regleras i föreskrifterna.

Er frågeställning var om det strider mot föreskrifterna att en farmaceut i steget produkttilldelning ändrar den läkemedelsform som en läkare ordinerat.

I 6 kap. 10 § HSLF-FS 2017:37 anges att:

”De uppgifter om en läkemedelsordination som ska dokumenteras är

1. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
2. läkemedelsform,
3. läkemedlets styrka,
4. dosering,
5. administreringssätt,
6. administreringstillfällen,
7. läkemedelsbehandlingens längd,
8. ordinationsorsak,
9. när och hur läkemedelsbehandlingen ska följas upp eller avslutas,
10. i förekommande fall, anledningen till att läkemedlet inte får bytas ut mot ett likvärdigt läkemedel, och
11. sådana övriga uppgifter som behövs för en säker hantering av läkemedlet.”

Vi bedömer att det inte bör strida mot föreskrifterna att farmaceuten ändrar läkemedelsform. Det finns bestämmelser som uttryckligen tar sikte på justering av dosering, men det finns inga bestämmelser om justering av läkemedelsform.

Som en avslutande kommentar vill vi påminna om att vi i samband med mötet också nämnde att det är viktigt att det blir tydligt vad som är vårdgivarens rutiner och att detta dokumenteras. Om detta erinrar bland annat 4 kap. 2 § i föreskrifterna HSLF-FS 2017:37 som säger att vårdgivaren ska fastställa rutiner för ordination och hantering av läkemedel i verksamheten.